

FAGBLAD

SANITET

Norsk Folkehjelps fagblad om redningstjeneste, førstehjelp og frivillig ambulansetjeneste

1/2022

DRONEPIONÉRENE PÅ FINNSNES

Norsk Folkehjelp Midt-Troms var de første frivillige som tok i bruk droner i søk- og redningsarbeid. Nå har de laget landets første drone med integrert skredsøker.

Får støtte
til økt helseberedskap

Bli med på vakt
i beredskapsambulanse

Ekstremvær
krevde frivillig-innsats

Verv medlemmer – få flotte premier!

Norsk Folkehjelp har en ambisjon om å vokse seg enda større.
Du kan bidra – og hente ut flotte premier for innsatsen!

Registrer alle medlemmene du verver for å samle poeng til flotte personlige premier:

Liggeunderlag • Termokopp • Hengekøye • Caps med folkehjelpslogo
Lommelykt • Spade • Primaloft uniformsjakke • Profiljakke • Beredskapssekk

Komplett liste over vervepremier og bestilling finner du på din side i medlemsregisteret. Logg inn via folkehjelp.no.

Norsk Folkehjelp

www.folkehjelp.no

SANITET

UTGIVER: Norsk Folkehjelp
Nr 1 - 2022. Årgang 14

ISSN 1891-6120

OPPLAG DETTE NUMMER:
11 500

TRYKK:
Aktietrykkeriet a.s, Fetsund

POSTADRESSE:
Postboks 8844 Youngstorget,
0028 Oslo

BESØKSADRESSE:
Norsk Folkehjelp,
Stortorget 10, Oslo

Telefon: 22 03 77 00
Internett: www.folkehjelp.no

REDAKTØR:
Erlend Aarsæther
E-post: fagblad@folkehjelp.no

BIDRAGSYTERE DETTE NUMMER:
Ida Kroksæter, Vegard Standahl Olsen,
Live Kummen, Sissel Fantoft,
Kirsti Knudsen, Runi Putten,
Peter Harholt

BILDER:
Ida Kroksæter, Amanda Isaksen, Live Kummen,
Ellen Jarli, Norsk Folkehjelp Nesset,
Kenneth Brattli Molund, Fredrik Munkvold

FORSIDEBILDET:
Norsk Folkehjelp Midt-Troms
Foto: Ellen Jarli

FOTO PÅ DENNE SIDEN:
Foto: Ida Kroksæter, Ellen Jarli,
Norsk Folkehjelp Nesset

NORSK FOLKEHJELP er fagbevegelsens
humanitære solidaritetsorganisasjon.
Norsk Folkehjelp jobber i hovedsak på to
områder; Rettferdig fordeling av makt og
ressurser, og vern om liv og helse.

I Norge er det NORSK FOLKEHJELP SANITET
som arbeider med vern om liv og helse. Dette
gjøres blant annet gjennom aktiv deltagelse i
redningstjenesten og arbeid med førstehjelp.

Organisasjonen har omkring 60 lokale
sanitetsgrupper, og rundt 2000 autoriserte
mannskaper i beredskap for samfunnet.

Får støtte til å øke helseberedskapen 05

Innsatsen under pandemien blir lagt merke til

På vakt i beredskapsambulanse 06

I Oslo løser frivillige tusenvis av oppdrag hvert år

Mekanisk HLR-støtte til frivillige 12

Her er erfaringene fra prosjektet

Dronepionérene på Finnsnes 14

Frivillige går i front for bruk av droner i søk og redning

Stor innsats under ekstremvær 18

Frivillige trådte til da boligfelt måtte evakueres

Rekrutteringskampanje gir resultater 24

Ønsker flere frivillige til redningstjenesten

Å tilpasse seg nye utfordringer er blant frivillighetens store styrker. De siste to årene har beredskapsambulanser vært et viktig bidrag for å støtte helsetjenesten. Foto Norsk Folkehjelp Oslo.

Frivillighetens styrke i kriser

Er det noe to år med pandemi har vist oss, er det at vi frivillige fortsatt er relevant i Norge. Vi er en dynamisk enhet som kan bistå i de fleste kriser og kan tilpasse oss nye utfordringer.

I løpet av de siste to årene har vi bistått helsevesenet med utallige oppdrag med våre beredskapsambulanser, vi har bistått helsevesenet med å vaksinere over 90 % av befolkningen på under ett år. Vi har bistått med det største test- og smittesporingsarbeidet noengang. Vi har også bistått samfunnet med god nok informasjon for reisende på flyplasser og havner. Dette har vi gjort samtidig som vi har ivarettatt vår operative evne i redningstjenesten.

Nå truer en ny krise. Freden i Europa er brutt. Krigen i Ukraina viser oss at vi aldri må ta freden vår generasjon har levd med, for gitt. Tør vår generasjon å tenke tankene om at vårt eget land en gang kan bli direkte rammet av krig? Er vi forberedt på en slik situasjon i Norge i dag? Det jeg er helt sikker på, er at vi frivillige spille en rolle også da.

Krigen i Ukraina vil på kort sikt føre til en flyktningstrøm, da tusevis av mennesker må forlate Ukraina for å søke trygghet i andre land. Den tryggheten vil vår organisasjon være med å tilby de som søker den i Norge. For når kriser inntreffer, har vi frivillige en helt unik evne til å tilpasse oss situasjonen å løse de oppdragene som

situasjonen krever.

Dessverre er ikke krig og en politisk urolig verden den eneste krisen vi står overfor. I dette bladet kan du lese om Norsk Folkehjelp Neset som stilte opp da ekstremværet Gyda førte til at hele boligfelt måtte evakueres. Klimakrisen vi står overfor, vil kreve at vi tilpasser oss en hverdag mer av både flom, ras, skred og tørke.

Hvordan vi som organisasjon skal forholde oss til dette, skal vi diskutere på landsmøtet neste år. Det blir en viktig diskusjon som vil gå gjennom hele 2022, og jeg håper flest mulig av dere i lokallagene blir med på å forme den.

*Vegard Eidissen Lindbæk,
Leder i Sentralt Sanitetsutvalg*

– Denne pandemien hadde vært enda tyngre uten de frivillige, sa helseministeren i møtet med Norsk Folkehjelp, Røde Kors og Norske Kvinners Sanitetsforening. Foto: Norsk Folkehjelp

Får tre millioner til å øke støtten til helsetjenesten

For å styrke de frivilliges evne til å støtte helseberedskapen, har Helse- og omsorgsdepartementet bevilget tre millioner kroner til Norsk Folkehjelp.

TEKST: IDA KROKSÆTER

Summen er en del av en pott på til sammen ni millioner kroner som fordeles mellom Norsk Folkehjelp, Røde Kors og Norske Kvinners Sanitetsforening, som alle har bidratt med flere hundre tusen frivilligtimer under pandemien.

Organisasjonene fikk gladnyheten i februar, og ble invitert til helse- og omsorgsminister Ingvald Kjerkol for et møte. Fungerende avdelingsleder Erlend Aarsæther, assisterende generalsekretær Per Nergaard og sanitetsleder i Norsk Folkehjelp Oslo, Camilla Acklam, representerte Norsk Folkehjelp.

– Denne pandemien hadde vært enda

tyngre uten de frivillige, sa helseministeren i møtet.

Betydelig innsats

Norsk Folkehjelp har under pandemien styrket akuttberedskapen i helseforetakene med beredskapsambulanser. I tillegg har lokallag over hele landet blant annet bidratt med smittesporing og vakthold på vaksinesentre, adgangskontroll på ulike helseinstitusjoner og informasjon til reisende på flyplasser og fergeleier.

– Disse midlene er helt avgjørende for at vi kan fortsette å være en sentral støtteaktør for kommunene og helsetjenesten. Vi skal sørge for å rekruttere frivillige, gi de nødvendig opplæring og bistå der behovene er størst, sa Erlend Aarsæther i møtet.

– Så håper vi også at vi sammen kan se på hvordan frivilligheten og myndighetene kan øke vår evne til å håndtere kriser over hele landet, la han til.

Camilla Acklam delte av sine erfaringer som

frivillig under pandemien.

– Helseministeren fremsto imponert over den formidable innsatsen som er gjort over de siste årene. Pengene vi mottok, beskrev helseministeren som såkorn for å kunne videreutvikle organisasjonene våre med rekruttering og opplæring. Jeg vet at disse midlene vil komme godt med til dette formålet, og jeg ser frem til å møte nye mannskaper og nye lag som ønsker å bli med å gjøre en forskjell, sier Camilla Acklam.

Ønsker flere mannskaper

Midlene skal brukes til å sikre opplæring av eksisterende og nye frivillige, samt rekruttere flere frivillige til organisasjonen.

– Vi ønsker først og fremst å øke antallet frivillige mannskaper som kan bistå helsetjenesten lokalt. Deretter er målet vårt å øke antallet godkjente med kompetansenivået avansert førstehjelp/beredskapsambulanspersonell, sier Aarsæther.

En kveld i beredskapsambulanse

Camilla Acklam og Jørgen Langtangen Gulliksen har kjørt beredskapsambulanse sammen i flere år. Foto: Ida Kroksæter

Idet Jørgen melder beredskapsambulansen på vakt, vet han at første oppdrag kommer umiddelbart. Men hva han og makker Camilla skal få bryne seg på i løpet av kvelden, er umulig å forutsi.

TEKST: IDA KROKSÆTER

Det er en vinterlig fredagskveld i Oslo. Byen er nedstengt, så de aller fleste er nok hjemme i kveld. På veien er det glatt, og i lufta er det snø.

Dette er utgangspunktet for vakta Jørgen Langtangen Gulliksen og Camilla Acklam skal ut på i kveld. Under koronapandemien har ambulansetjenesten vært under press, og da smitten tok seg opp igjen utover høsten 2021, valgte Oslo Universitetssykehus [OUS] igjen å be de frivillige organisasjonene om å stille med fast tilleggsbered-

skap i hovedstaden. To kvelder i uka og hver eneste helg er derfor beredskapsambulanse som bemannes av frivillige, ute på veiene i Oslo.

De opererer på de samme systemene som den offentlige ambulansetjenesten, og får oppdragene direkte fra AMK. Vanligvis blir det mellom fem og ni oppdrag i løpet av en vakt.

I kveld skal ett av dem bli et hasteoppdrag.

Betydelig med erfaring og kursing

De er frivillige, men de er ikke uten trening. Jørgen og Camilla har omfattende kursing bak seg for å få lov til å kjøre beredskapsambulanse, og over flere år har de også opparbeidet seg mye erfaring.

Som en tilleggsberedskap til det offentlige, kjører de hovedsakelig såkalte «grønne» turer, der en pasient skal fraktes fra sykehus til sykehjem eller hjem. Men når de først er på vakt, er de også utstyrt for hasteopp-

drag og klare for å yte livreddende førstehjelp.

– Det kommer alltid en ambulanse i tillegg til oss hvis det er en alvorlig hendelse. Fordelen vår er at vi alltid er på veien, mens ambulansarbeiderne er på stasjonen mellom oppdrag. Det betyr at vi kan ha litt kortere responstid hvis noe skjer i nærheten av der vi er, sier Jørgen.

Følger pasienten tett

En beredskapsambulanse er ikke helt lik en vanlig ambulanse, og frivillige har blant annet ikke lov til å gi medisiner. Men bak i bilen kan Camilla overvåke pasientens tilstand ganske tett: Hun kan måle både EKG, blodtrykk og oksygenmetning i blodet. I tillegg har de nalokson, en nesepressur som fungerer som motgift ved opioidforgiftninger.

De er også utstyrt med en akuttbag og en fødselsbag som står klar til innsats. Fødselsbagen har de to heldigvis aldri hatt bruk for, men akuttbagen skal de komme til å

Camilla og Jørgen er på vei inn til Aker sykehus for å hente en pasient.

trengte i løpet av kvelden.

Viktig journal

Dagens første oppdrag er en standard forflytning av pasient, fra legevakta til Ahus. Det er i utgangspunktet et uddramatisk oppdrag. I ambulansen sitter Camilla bak med pasienten, mens Jørgen kjører. De kommuniserer seg imellom på en intern radio i bilen.

Camilla følger tett med på bevissthetsnivået til pasienten.

– Hvordan føler du deg? Husker du hva som skjedde? Har du noen smerter?

Spørsmålene kommer naturlig ettersom Camilla systematisk undersøker pasienten og fyller ut journalen hun har på fanget. Den skal hun overlevere til legen når de kommer til Ahus. Hun fanger opp noen forandringer, men det er heldigvis ingen alvorlig utvikling i løpet av turen.

– Som regel stemmer statusen vi får av AMK godt, men vi har opplevd at pasienter har vært mye sykere enn det vi fikk beskjed om. Det er viktig at vi hele tiden er våkne og følger med, sier hun.

70 år med frivillighet

I 2022 feirer Norsk Folkehjelp Oslo 70-årsjubileum for frivillig ambulansedrift i hovedstaden. 70 år med frivillige som har tatt på seg slike vakter på vegne av befolkningen.

– Det er en interesse. Noen spiller fotball, jeg liker å gjøre dette, sier Jørgen, som også er ambulanseleder i lokallaget.

– Det er mye historikk i denne tjenesten. Utviklingen har vært utrolig – fra hundespann og gamle grå ambulanser, til i dag hvor vi har Nødnett og er en integrert del av AMK sine systemer, forteller han.

– Hva er forskjellen på det offentlige ambulanser og de frivillige beredskapsambulansene?

– Ambulansearbeidere har lang utdanning, mer avansert utstyr og medisiner. Vi som frivillige skal først og fremst avlaste ved å ta de mindre alvorlige oppdragene, sier Jørgen.

– I tillegg er vi i Norsk Folkehjelp veldig gode på å tenke hypotermi [nedkjøling], det har vi fått høre flere ganger. Vi tenker alltid på å pakke inn pasienten hvis vi er utendørs, og det blir tydeligvis lagt merke til, sier han.

Tett på menneskene

Dagens andre pasient blir med fra Ahus og skal fraktes tilbake til sykehjemmet. Pårørende blir med i bilen.

– Man kommer veldig tett på mennesker i denne tjenesten. Jeg liker også å være med på leteaksjoner, men å kjøre beredskapsambulanse handler i større grad om møtene med pasienter og pårørende. Man kommer veldig tett på livene deres der og da, og det er klart at man blir berørt noen ganger, sier Camilla.

Desinfisering av bære og utstyr mellom oppdragene har blitt en viktig del av tjenesten de siste to årene.

Under hele vekten har Jørgen som sjåfør, tett dialog med koordinatoren i AMK. I bilen har de et nettbrett som også står i de offentlige ambulansene. Her får de oppdrag og beskrivelse av tilstanden til pasienten, og de melder tilbake når de er framme og når de er klare for nytt oppdrag.

– Det er veldig viktig for oss at vi er en del av disse systemene, og vi har et godt samarbeid med OUS. Vi vet hva de forventer av oss, og de vet hva vi kan tilby dem. Vi har jevnlig møter og to felles fagsamlinger i løpet av året, forteller han.

Jørgen, som til daglig jobber som energimintør, kjører beredskapsambulansetre kvelde i måneden. Camilla jobber på IKEA mens hun studerer, og tar på seg én ambulansetvakt i måneden. Dermed har det blitt noen vakter siden de tok beredskapsambulansetkurs i 2017.

– Vi vet hva den andre kan og er trygge på hverandre, sier hun.

Bakgrunnen deres er lik mange andre som kjører beredskapsambulanset for Norsk

Folkehjelp Oslo. Mellom 15 og 20 frivillige er aktive i denne tjenesten i laget.

– Vi er mange praktikere, de færreste av oss er utdannet helsepersonell, forteller Jørgen.

Uheldig på isen

Dagens tredje pasient har sklidd på isen og skadet ankelen. Fra legevakta må hen fraktes til sykehus for videre undersøkelse. Pasienten registrerer at ambulansen ikke er gul, slik de offentlige ambulansene er.

– Er dere et privat firma?

– Nei, vi er frivillige, svarer Camilla.

– Så flott at også frivilligheten omfatter dette, svarer hen.

– Det er ikke alle som skjønner at vi er frivillige, men vi møter mye takknemlighet. Og så får vi noen spørsmål om hvorfor i all verden vi gjør dette uten å få betaling, forteller Camilla.

Melding om hjertestans

Det neste oppdraget skal bli kveldens mest dramatiske.

De er halvveis ut i vakta når det kommer en melding om mulig hjertestans/overdose. Jørgen og Camilla er ikke langt unna. I snøværet skrus blålysene på, og navigeringen gjennom trafikk og trange gater i Oslo sentrum er utfordrende. De kommer til stedet noen minutter før ambulansen fra det offentlige. Heldigvis er ikke situasjonen så alvorlig som først antatt, og de to slipper å starte hjerte-lungeredning. De hjelper til å få kontroll på situasjonen, før ambulansen kommer og overtar pasienten.

– Vi bruker å få én akutt-tur i løpet av en vakt, så vi får god trening i å håndtere slike situasjoner, forteller Jørgen.

Denne helgen, en gjennomsnittlig pandemihelg i Oslo, kjører frivillige beredskapsambulanser 40 timer for AMK Oslo. De løser til sammen 26 oppdrag.

Til sammen utfører de frivillige beredskapsambulansene i Oslo og Akershus (som omfatter både Norsk Folkehjelp og Røde Kors) rundt 4000 oppdrag hvert år.

Jørgen og Camilla går gjennom hva de kan forvente av vekten før de melder seg til tjeneste.

Det har kommet et hasteoppdrag, og Jørgen navigerer ambulansen så raskt som mulig gjennom Oslo i snøvær og på glatte veier.

FAKTA

BEREDSKAPSAMBULANSE

- **Grønne oppdrag:** Bestilte/planlagte oppdrag
- **Gule oppdrag:** Hasteoppdrag som for eksempel brudd eller transport til legevak
- **Røde oppdrag:** Akutte oppdrag, som hjertestans
- **Beredskapsambulansene i Oslo dekker følgende sykehus:** Ahus, Romerike, Kongsvinger, Ullevål, Diakonhjemmet, Lovisenberg, Radiumhospitalet, Aker og Bærum.

SUPERLYKTEN

LR80R

LIGHTING FOR EXTREMES

☀️ 18.000 Lumen

📏 1130 m rekkevidde

Nyhett! Laget for tøffe forhold – utrolig rekkevidde!

☑️ Lang batteritid

🔌 45W hurtiglading

🛡️ Vannett IP68

🔌 Ulike moduser

🛡️ Støtsikker 1m

👉 Bred stråle

Veiledende pris
kr 4.999,-

Kraftig hodelykt med god batteritid

HM70R

☀️ 1600 Lumen

🔌 5000 mAh batteri

🔌 USB-C lading

🛡️ Vannett IP68

🔦 Spotlys og flomlys

🌡️ -35° til 45°C

👉 Hvitt og rødt lys

Veiledende pris
kr 1.299,-

IMAGE QUALITY

NYHET Termisk kikkert

AXION 2 XQ35

AXION 2 XQ35

AXION 2 LRF XQ35

- ⚡ Video 16GB
- ⚡ WiFi for streaming
- ⚡ Rekkevidde opptil 1300m
- ⚡ Rekkevidde avstandsmåler 1000m (LRF mod)
- ⚡ Sensitivitet sensor NETD <40 mK

Veiledende pris fra
20.000,-

PULSAR EGENSKAPER

- ⚡ Hurtigstart, bilde innen 3-4 sekunder
- ⚡ Utskiftbare ladbare batterier
- ⚡ Vannett IPX7
- ⚡ WiFi og video på alle modeller
- ⚡ Temperatortoleranse -25 til +40/50

🌐 www.pulsar-nv.no 📺 PulsarVision 📱 @PulsarVisionNorway 📧 post@tenoastro.no 🌐 www.tenoastro.no

TENO ASTRO

Teno Astro AS
Industriveien 8b
6517 Kristiansund N

Tlf.: 71 56 5710
post@tenoastro.no
www.tenoastro.no

SPECIALPRISER TIL NORSK FOLKEHJELP OG RØDE KORS. BE OM PRISER!

Deltakerne trener på pasientbehandling under kurset. Foto: Amanda Isaksen

Nye skredmannskaper og skredledere klare for innsats

Norsk Folkehjelp Tromsø grep muligheten og arrangerte skred- og skredlederkurs i februar, like etter at korona-restriksjonene var fjernet.

TEKST: VEGARD STANDAHL OLSEN

Skredberedskapen i Norsk Folkehjelp er dermed styrket med 13 nye skredmannskaper og 6 nye skredledere i Tromsø, Nesset, Midt-Troms og Ofoten!

Både fagkurs skred og fagkurs skredleder har blitt fornyet, og gjennomføringen var noe annerledes enn tidligere.

– Denne gangen har vi kjørt en kombinasjon av nettbasert undervisning og temakvelder, i tillegg til de tradisjonelle kurshelgene. Ved

å avholde begge kurs samtidig får vi muligheten til å levere gode øvelser til skredmannskapene, samtidig som vi får trent skredlederne i ledelse, sier kursleder Vegard Standahl Olsen.

Magne Hestem fra Tromsø var kursleder for «Fagkurs skred», og han er godt fornøyd med deltakerne:

– Kurset krever full innsats gjennom lange dager, og deltakerne har virkelig stått på. De er nå klare for å trå til neste gang alarmen går, sier han.

– Vi håper å kunne kjøre en modell med fagsamlinger for vinter, skred- og skredlederkurs annethvert år i Troms. Slik skal vi sikre nye skredmannskaper og et faglig miljø for vintertjeneste, sier Standahl Olsen.

Foto: Live Kummen

Foto: Skjermdump

Ny e-læring om skredkompetanse for alle mannskaper

Norsk Folkehjelp har inngått samarbeid med kursportalen Skredkompetanse.no, som leverer skredkompetanse på nett.

TEKST: VEGARD STANDAHL OLSEN

Skredkompetanse.no har utviklet en e-læring rettet mot både langrennsløpere og toppturgåere. Dette er to ulike kurs, hvor

toppturkurset i større grad er rettet mot de som ferdes i skredterreng over 30 grader. Kursene gir et godt faglig fundament for å forstå snøskred og skredfare. Sentrale temaer er skredterreng, snøskredvarsel, skredfarevurdering og faretegn. Kursinnholdet er basert på Varsom.no/NVEs skredskole.

– Snøskredopplæringen er relevant for alle Norsk Folkehjelps mannskaper som

bidrar i søk- og redningsoppdrag vinterstid og vi håper flest mulig av våre kvalifiserte mannskaper ønsker å ta kurset, sier Vegard Olsen, fagansvarlig for vinter og skred i Norsk Folkehjelp.

Invitasjon til å ta den e-baserte skredopplæringen sendes nå ut på e-post til alle kvalifiserte søk- og redningsmannskaper.

HLR i alternative arbeidsstillinger

Asfyksi (kvelning) er den vanligste dødsårsaken i snøskred. Ved funn av personer som er begravet i skred må man så fort som mulig få tilgang til hodet, sørge for frie luftveier og starte HLR ved livløshet.

TEKST: LIVE KUMMEN

Siden oksygenmangel oftest vil være årsak til hjertestans er tilførsel av oksygen essensielt, og man skal derfor starte med 5 innblåsninger.

Fullstendig utgravning fra skredmasser kan ta lang tid, og noen ganger vil det være aktuelt å starte HLR mens utgravningen pågår. I så fall vil man som regel måtte jobbe i alternative arbeidsstillinger med begrenset plass. Under IKARs digitale kongress ble det presentert en studie fra Østerrike hvor de testet effektiviteten av kompresjoner og innblåsninger fra hodeenden og sittende over pasientens bekk. Deltakerne hadde kun øvd på HLR i standard arbeidsstilling før de ble testet. Innblåsningene ble gjort med pocket-maske eller munn til munn.

Forsøket viste at kompresjonene var like effektive i alternative arbeidsstillinger. Det var heller ingen forskjell på effektiviteten av innblåsningene, men disse viste seg å

være av dårlig kvalitet i alle arbeidsstillinger, inkludert standard arbeidsstilling. Pocket-maske gav ikke mer effektive innblåsninger enn munn til munn, men det gav kortere hands-off-tid og mindre luft i magesekken. I andre studier har pocket-maske vist seg å være bedre enn munn til munn i trente hender.

Konklusjonen er at HLR i alternative arbeidsstillinger kan være like effektivt i de tilfellene det er nødvendig. Det er viktig at vi også trener på innblåsninger, og at vi tar opp igjen dette etter en tid med mye usikkerhet forbundet med smittevern og Covid-19. Pocket-maske er et godt verktøy som alle mannskaper i Norsk Folkehjelp bør mestre.

Mekanisk HLR-støtte til frivillige

Fra 2019 til 2021 gjennomførte Norsk Folkehjelp Tromsø prosjektet «Mekanisk HLR-støtte til frivillige», støttet av stiftelsen DAM. I denne artikkelen presenteres erfaringene fra prosjektet.

TEKST: LIVE KUMMEN

Mekanisk kompresjon er brystkompresjoner utført av en maskin. Kompresjonene gis med konstant takt og dybde ved hjelp av et stempel eller et belte. Maskinen kan medføre skader på indre organer som lever eller milt dersom trykkpunktet forskyver seg. Det er ikke vist at mekanisk kompresjon gir økt overlevelse sammenlignet med manuelle kompresjoner, men det er ikke forsket spesifikt på subpopulasjoner som for eksempel nedkjølte pasienter som trenger langvarig HLR under transport. Nettopp disse tilfellene trekkes frem både av det eu-

ropeiske resuscitasjonsrådet og av forskningsmiljøene som situasjoner hvor mekanisk kompresjon kan være hensiktsmessig.

Sjansen for overlevelse ved hjertestans på grunn av nedkjøling har økt betraktelig etter at man tok i bruk oppvarming på hjertelungemaskin (ECLS) som standard behandling. Det er beskrevet tilfeller hvor man har oppnådd vellykket gjenoppliving med fullverdig funksjonsevne etter seks timer og 30 minutter med hjerte-lungeredning, og laveste kroppstemperatur som er overlevd er 13,7 grader. Forutsetningen er imidlertid god hjerte-lungeredning helt frem til sykehus og oppvarming.

Hjerte-lungeredning under transport er krevende, både med tanke på logistikk, kvalitet og mannskapenes sikkerhet. Å gjøre kompresjoner på en scooterslede eller ATV-henger i ulendt terreng innebærer en betydelig risiko, og samtidig blir kompres-

jonene av ujevn og ofte dårlig kvalitet. Vi ønsket derfor å teste om mekanisk kompresjon kan være et trygt og effektivt verktøy å ta i bruk for frivillige mannskaper i disse situasjonene.

Erfaringer fra prosjektet

Prosjektgruppa startet med å bruke en helg på å skaffe erfaring med manuell HLR og bruk av to ulike kompresjonsmaskiner under ulendt transport. Ferdighetstrening ble først gjort innendørs, og deretter flyttet vi oss ut. Det var mye nysnø denne helgen, rundt 15 minusgrader og litt vind. Testing under transport ble gjort på slede bak snøscooter med bruk av Little Anne QCPR. De to maskinene som ble testet var Lucas 3 og Schiller Easy Pulse. Vi la vekt på brukervennlighet, hands-off-tid under oppkobling og stabilitet under transport.

Manuelle kompresjoner ble av dårlig kvalitet, og det føltes utrygt å sitte relativt usikret og med høyt tyngdepunkt på sleden.

Mekanisk kompresjon kan være et trygt og effektivt verktøy for frivillige mannskaper, forutsatt grundig opplæring og jevnlig trening, skriver prosjektleder Live Kummen. Foto: Live Kummen

Begge de mekaniske kompresjonsmaskinene fungerte fint i kulde og snø, men Lucas 3 kom bedre ut med tanke på hands-off-tid under oppkobling i snø med votter på. Prosjektgruppen konkluderte derfor med å gå til innkjøp av Lucas.

Videre ble det utviklet to tiltakskort for opplæring og senere referanse ved bruk av mekanisk kompresjon; et med behandlingsalgoritme, og en «bruksanvisning» for Lucas. I behandlingsalgoritmen er det vektlagt at første sjokk med hjertestarter skal gis før vurdering av mekanisk kompresjon, da man i enkelte studier har sett betydelig forsinkelse av første sjokk ved bruk av mekanisk kompresjon. Minst mulig avbrudd i HLR, samt viktigheten av en dedikert «Lucas-ansvarlig» under transporten er også understreket. Et fem-timers opplæringsprogram ble gjennomført for totalt 19 mannskaper, deriblant skredmannskaper, scootermannskaper og søk-og-redningsmannskaper. To timer foregikk innendørs

med en grundig innføring i når, hvordan og hvorfor kompresjonsmaskiner skal brukes, repetisjon og trening på standard DHLR og oppkobling av mekanisk kompresjon. Deretter flyttet vi oss ut og gjennomførte tre timers trening i bruk av mekanisk kompresjon satt i sammenheng med forflytning, lokal-lagets transportmidler og hypotermiløftet. OBS: Når vi øvde på oppkobling på levende markør sørget vi alltid for å ta batteriet ut av maskinen.

Praktisk løsning på innblåsninger under transport er fremdeles en utfordring som ikke adresseres i dette prosjektet. Alternativene er da å enten finne en gjennomførbart løsning med innblåsninger på pocket-maske, transportere med kun kompresjoner, eller alternativt transportere fem minutter med kun kompresjoner og deretter stoppe fem minutter med 30:2. Sistnevnte vil bli en modifisert versjon av intermitterende HLR. Prosjektgruppen vurderer å utforske dette nærmere.

Konklusjon

Mekanisk kompresjon kan være et trygt og effektivt verktøy for frivillige mannskaper, forutsatt grundig opplæring og jevnlig trening. Verktøyet er aktuelt å ta i bruk i situasjoner der det er hensiktsmessig med langvaring HLR under transport, og da særlig ved mistanke om hjertestans på grunn av hypotermi. Da hvert enkelt mannskap sjelden kommer i en slik hjertestans-situasjon, maskinene er dyre og krever vedlikehold, og trygg bruk krever jevnlig trening, tror vi ikke dette er aktuelt for alle lokallag. Lokallag med vinterberedskap og et visst volum av aksjoner på vintertid, for eksempel skredaksjoner, kan imidlertid vurdere å gå til anskaffelse av en mekanisk kompresjonsmaskin.

Ønsker du mer informasjon? Se slutt-rapport på stiftelsen DAMs hjemmesider eller ta kontakt med prosjektleder Live Kummen.

Dronepionérene

Foto: Ellen Jarli

Slik kan det se ut for dronepiloten når man leter etter savnede. Her har markøren lagt seg ned på bakken.

Frivillige i Midt-Troms står bak nybrottsarbeidet som førte til at Norsk Folkehjelp var den første frivillige organisasjonen som tok i bruk droner i søk- og redningsarbeid. Kompetansebygging på dronesøk står sentralt i lagets arbeid.

TEKST: SISSEL FANTOFT

Allerede høsten 2013 hadde Norsk Folkehjelp Midt-Troms sin første drone i lufta. Den var bygd av lagets medlemmer Stein Magne Eidissen og Mats Kongshaug.

– Vi var den første frivillige organisasjonen som fikk tillatelse fra Luftfartstilsynet til å bruke droner i søk- og redningsaksjoner. Noe av det første vi gjorde var å utarbeide en manual og et undervisningsopplegg for laget, forteller Mats.

Til nå har seks medlemmer i laget sertifikat som dronepiloter, og ytterligere fire er i ferd med å ta kurset.

– Vi kurser medlemmene internt gjennom et undervisningsopplegg som består av åtte moduler. En simulator på pc er selve fundamentet i kurset, i tillegg til mengdetrening. Til slutt tar deltakerne eksamen ved Statens

vegvesen, forteller droneansvarlig Ralph Simonsen.

Laget ble grunnlagt av Vegard Lindbæk i 2011. Vegard ble i 2019 valgt til leder av Sentralt Sanitetsutvalg i Norsk Folkehjelp. daglig jobber han som assisterende seksjonsleder i ambulansetjenesten på Finnsnes, og har rekruttert flere av sine kolleger til laget. Totalt er ti ansatte i ambulansetjenesten på Finnsnes medlemmer i Norsk Folkehjelp Midt-Troms.

– Det er viktig med gode folk i redningstjenesten, derfor driver vi målrettet rekruttering for å få med personer som kan være med på å utvikle laget, sier han.

Opplæring er essensielt

Ralph og Stein Magne sitter sammen med representanter fra Røde Kors og politiet i ei arbeidsgruppe som utarbeider en droneveileder i samarbeid med Hovedredningsentralen (HRS).

– Vi har fått hovedansvaret fra HRS til å drive utdanning innen bruk av droner i redningstjenesten. Det er viktig at alle bruker det samme «stammespråket». Opplæring er helt essensielt, det hjelper ikke med fancy verktøy hvis man ikke utnytter mulighetene som ligger i det på riktig måte, understreker Ralph.

Norsk Folkehjelp Midt-Troms har alltid vært

opptatt av å dele sin kunnskap om bruk av droner med andre.

– Som pionerer i bruk av droner i søk- og redningsarbeidet vil vi gjerne bidra til å inspirere andre, sier han.

Troms er det området i Norge hvor flest mennesker mister livet i snøskred. I en snøskredaksjon kan droner være eneste mulighet til å finne skadde raskt, spesielt hvis det er fare for nye skred.

– Sikkerheten til redningsmannskapene må alltid ivaretas, og noen ganger er risikoen for stor til at de kan ta seg inn i området. Vibrasjonene fra et redningshelikopter kan bidra til å utløse nye skred. En drone kan derimot sendes inn uten problemer – hvis den skulle falle ned kan den hentes til våren, sier Mats.

I 2019 omkom tre svensker og en finne i et snøskred i Tamokdalen i Balsfjord. Norsk Folkehjelp Midt-Troms ble utkalt, men på grunn av dårlig vær tok det to uker før mannskaper kunne ta seg inn i dalen.

– Vi kjente på sterk frustrasjon over å ikke kunne gjøre noe. Etter den aksjonen ble ideen om å videreutvikle bruk av droner revitalisert hos oss. Droneteknologien utvikler seg raskt, og vi så muligheten for å utvikle enda bedre verktøy, sier Ralph.

– Opplæring er helt essensielt, det hjelper ikke med fancy verktøy hvis man ikke utnytter mulighetene som ligger i det på riktig måte, understreker Ralph Simonsen om dronearbeidet.

Første drone med skredsøker

Laget sendte en søknad til Extrastiftelsen, og fikk tildelt 300.000 kroner. De kontaktet et firma i Stavanger som utvikler nye dronemodeller basert på deres krav og ønsker.

– Vi vet hva slags funksjoner som er viktige i vårt arbeid, og de har kompetansen til å inkludere det vi ber om i nye dronemodeller, opplyser Mats.

Resultatet ble den første dronen med integrert skredsøker i Norge.

– De fleste som ferdes i skredutsatte områder har skredsøker. Dronen vår fanger opp signaler fra disse, slik at vi raskt kan lokalisere mennesker som er tatt av skred. I slike situasjoner står det om minutter, så dette er en svært verdifull funksjon. Neste steg er å utvikle droner som fanger opp signaler fra mobiler, sier Stein Magne.

Dronene laget bruker er opprinnelig utviklet til militær bruk, og deretter tilpasset søk- og redningsarbeid.

– De har lang batteritid og rekkevidde, tåler nedbør, vind og kulde og er enkle å operere. Dermed kan vi ta oss inn i skredfarlig terreng for å avklare situasjonen mye tidligere, sier Mats.

Fantastisk verktøy

Dronepiloten følger dronens ferd på en skjerm. Via en QR-kode kan vedkommende også overføre streamen til egen mobiltelefon, eller sende den til andre – som politiet eller øvrige mannskaper i aksjonen.

– Ved funn kan vi få opp kartreferansene og formidle dem til mannskaper på bakken. En drone redder ikke liv, derfor er vi opp-tatt av at de skal opereres av mannskaper som også har nødvendig førstehjelpskompetanse. Da tenker man annerledes enn hvis man kun er ute etter å ta et fint bilde, sier Ralph.

Det er ikke bare i skredaksjoner at droner kan være effektive. Sensorene kan tilpasses type søk.

– De kan dekke store områder på kort tid, slik at hjelpen kommer raskere frem. Ved søk i vann kan det for eksempel være utfordrende å bruke helikopter, fordi de pisker opp overflaten og gjør sikten håpløs. Vi har flydd over elver mens vannet er så blikkstilte at vi kan telle steinene på bunnen, forteller han.

– Også i fjellet kan droner være et fantastisk verktøy. Hvis vi leter etter en skadd i ulendt «gaupeterreng» kan det ta lang tid før bakemannskaper finner vedkommende. En drone kan fly over et stort område i løpet av minutter. Selv i tett vegetasjon kan droner være effektive, fordi vi kan kalibrere dem på kroppstemperatur, tilføyer Mats.

Vil du vite mer om droner?

Hør vår episode om droner i redningstjenesten i *Redningspodden* – en podcast av og for mannskaper i Norsk Folkehjelp.

365 DAYS A YEAR
24 HOURS A DAY ON-CALL
450 RESCUE MISSIONS

TRUST IS EARNED

Norsk Folkehjelp

ALIVE
SINCE / 1877

Stor innsats under årets første ekstremvær

Frivillige fra Norsk Folkehjelp Nesset rykker inn med nødvendig utstyr for å bistå kommunen i evakueringen under ekstremværet Gyda.
Foto: Norsk Folkehjelp Nesset

11. januar ble det sendt ut farevarsel for snøskred, flom og jordskred i store deler av Norge. I Møre og Romsdal gjorde Norsk Folkehjelps mannskaper seg klar til å møte ekstremværet Gyda.

TEKST: KIRSTI KNUDSEN

Sanitetsleder Rune Toven i Norsk Folkehjelp Nesset er godt fornøyd med innsatsen fra medlemmene da Dokkelva nesten gikk over sine bredder og tre boligområder i bygda Eresfjord måtte evakueres.

– Dagen før hadde vi allerede fått beskjed fra lederen i FORF om at vi frivillige måtte forberede oss på styggvær. Vi skaffa oss raskt oversikt over tilgjengelige mannskaper og hvem som kunne være ledere utover i uka, og klargjorde det vi har av utstyr til bruk både til lands og til vanns, forteller han.

Norsk Folkehjelp Nesset ble stiftet i 1979, og har mange erfarne mannskaper. Sam-

men med Norsk Folkehjelp Nordmøre, med utgangspunkt i Kristiansund, og det ny-startede laget i Hustadvika kan de stille med totalt 60 mannskaper på alarmplanen. De tre lagene samarbeider om oppdrag, og Rune Toven – som også er beredskapsleder for Folkehjelpa i Møre og Romsdal – er den som stort sett tar imot alarmer fra politiet, Hovedredningssentralen og AMK.

Evakuerte innbyggere

På kvelden onsdag 12. januar ringte beredskapsleder Torill Berg i Molde kommune og varslet at Dokkelva hadde vokst én meter i løpet av de siste timene og at et tjuetalls bolighus pluss fritidsboliger i Eresfjord var truet av flommen.

– Vi er generelt vant til mye hardt vær her på Vestlandet, både snø og regn og vind, og kan snu oss fort rundt når alarmen går, sier Rune.

– Vi har medlemmer i Eresfjord, og fikk avklart hvem som kunne åpne Kavli Moen Gård, som skulle brukes som evakuerings-senter. I løpet av 30–40 minutter var seks

av våre mannskaper på plass der.

Aksjonen ble ledet av politiet, og fra Norsk Folkehjelps tre sanitetslag i Møre og Romsdal deltok totalt 18 mannskaper.

– Det var i utgangspunktet 61 personer som skulle evakueres fra boligområdene, og lokalkunnskapen kom godt med da vi skulle kartlegge hvor alle befant seg – hvem som var hjemme og hvem som var bortreist. Politiet bisto med å spore opp dem vi ikke klarte å få oversikt over, forteller Rune.

Steinras sperret hovedveien

På Kavli Moen Gård fikk Norsk Folkehjelp i to døgn ansvaret for å drifte mottakssenteret – ta imot og registrere de evakuerte, gjøre nødvendige innkjøp på lokalbutikken og lage alle måltider. Oppdraget ble avsluttet fredag ettermiddag.

– De 44 som ble evakuert hadde fått med seg det meste de trengte hjemmefra. Noen bodde hos venner og slekt i bygda, og 18 bodde på gjestegården, sier Rune.

Mannskaper fra Norsk Folkehjelp Hustadvika bidro også. Lokallaget ble stiftet etter Viking Sky-hendelsen i 2019.

Natt til torsdag kom det mye regn, og klokka fem på morgenen ble hovedveien fra Eidsvåg inn til Eresfjord stengt på grunn av steinras.

– Lokalt brannvesen sto vakt på veien til de tre boligområdene som ble evakuert onsdag natt, for å sikre at ingen tok seg inn der. Vi overtok dette vaktholdet torsdag morgen klokka seks. Vi sto også vakt ved den veien som var sperret, så ingen skulle begi seg inn på den. Det er mange i Eresfjord som bruker den veien for å komme seg på jobb i Eidsvåg og Molde.

Gode evalueringer

Hovedveien åpnet igjen først på fredag klokka 12. I mellomtida var det mulig å komme til og fra Eresfjord via en vei gjennom nabokommunen Rauma.

– Mannskapene våre ivaretok sikkerheten til Siviltforsvaret som jevnlig var inne og målte nivået på Dokkelva, og fulgte folk som måtte hjemom og hente medisiner. Vi hadde med samband og kunne få dem raskt ut igjen hvis situasjonen ble farlig. Vi hadde også

vår beredskapsambulans med mannskap på plass for å bistå hjemmetjenesten hvis trygghetsalarmen skulle bli utløst av eldre innbyggere som hadde falt eller skadet seg på andre måter.

Gyda forårsaket ikke skader på hus og folk i Eresfjord, forteller Rune Toven, og han understreker at god organisering er alfa og omega i alle aksjoner. Denne gangen satt en av mannskapene hjemme og laget ferdig skjema mens andre dro inn til Eresfjord, og da Norsk Folkehjelp kom fram var alt klart til å motta og registrere de evakuerte.

– Våre interne evalueringer og dem vi etterpå hadde med politi og berørte etater i Molde kommune viser at alt fungerte meget godt i Eresfjord. Kommunens nye varslings-system fungerte ikke helt som det skulle, men det blir det nok tatt tak i.

Nyttig lokalkunnskap

Medlemmene i Norsk Folkehjelp Nesset er bosatt og lokalkjent i store deler av Nordmøre og Romsdal. Laget har noenogfjortigodkjente mannskaper i førstehjelp, akutt-

hjelper og søk og redning, ifølge Rune Toven.

– Vi har hovedbase ved Folkehjelpshuset i Eidsvåg, der vi har biler, Argo, snøscootere og utstyr. Vi har også et depot på Skjevik, nærmere Molde, der vi har snøscooter og annet utstyr slik at vi kan gjøre en innsats også i ytre del av Molde kommune.

Hovedoppgaven er å bistå nødetatene under redningsoppdrag og leteaksjoner etter primært turgåere, personer med demens og ved fare for selvmord.

– Vi har også utviklet en snøskredgruppe og en vannredningsgruppe som trår til når fritidsfiskere faller i elva eller båter kantrer på sjøen. Vi har en egen gummibåt, og like før jul kjøpte vi en Rescurunner/vannscooter som gjøre det lett å nå ut til folk i elver, sjø og vann, sier Rune, og forteller at laget også er i gang med å utvikle en bratt og glatt-gruppe som kan operere i det mer utfordrende terrenget på Nordvestlandet.

– Våre mannskaper fikk et krevende oppdrag i slutten av juli i fjor, da en person gikk

Mannskapene i Norsk Folkehjelp Nesset har beredskap fra sjøen og langt opp til fjells. – Hovedoppgaven er å bistå nødetatene under redningsoppdrag og leteaksjoner etter primært turgåere, personer med demens og ved fare for selvmord, forteller leder Rune Toven.

seg bort i Trollheimen, i tåke og mørke på det over 1500 meter høye Tårnfjellet. Det gikk 19 timer før vi fikk henta ned vedkommende, da det var et veldig krevende og bratt terreng, med mye ur. Savnede var glad da vi nådde fram til ham utpå natta, smiler Rune.

Økt interesse

Rune Toven svarer bekreftende på spørsmålet om de merker noen økt interesse for Norsk Folkehjelps arbeid etter store redningsoppdrag.

– Vår innsats etter at cruiseskipet Viking Sky fikk motorstopp i Hustadvika 23. mars 2019 fikk stor oppmerksomhet. I august 2021 skjedde nesten samme sak med Hurtigruta, og i september ble det etablert et folkehjelpslag i Hustadvika i en eksplosiv fart. I løpet av noen uker var vi på plass med førstehjelpskurs og kurs i søk og redning.

– Hvordan finansierer dere arbeidet?
– Økonomien er en tøff sak. For å ta det politiske først – vi hadde nok forventet mer

fra nye regjeringa, at det skulle bli enklere å få midler til Nødnett og redningstjeneste. De rødgrønne i opposisjon kritiserte den blå regjeringa for at det ikke skjedde noe, og proklamerte at nå skulle det bli så mye bedre. Men vi ser at de er like handlingslamme.

Rune Toven forteller at folkehjelpslagene søker støtte fra lokalt næringsliv og lokale banker, men at de først og fremst holder det gående takket være en enorm dugnadsinnsats fra medlemmenes side.

– Vi har for eksempel sanitetsvakter på utrolig mange idrettsstevner og festivaler, sier han. – Vi utfører også vakthold i andre sammenhenger, og lager og selger mat for å få råd til skifte ut og å kjøpe nytt utstyr. Nå er vi i gang med å etablere en avtale med nye Molde kommune, der også Nesset kommune gikk inn i 2020.

– Planlegger dere å øke beredskapen framover, med tanke på økende ekstremvær og ødeleggende klimaendringer?

– Det er viktig at Norsk Folkehjelp på landsbasis har satt søkelyset på miljø- og klimakriser – men som sagt er vi vant til å takle ulike kriser her på Nordvestlandet, og har en god beredskap for dette. Jämför Viking Sky-katastrofen, der 1373 personer befant seg på en båt som var noen få meter fra å gå rett i strandkanten. Det kunne ha blitt Europas største båtkatastrofe. Og vi kommer til å oppleve store kriser flere ganger i framtida, men vi må takle dem på samme måte som ellers i redningstjenesten, ved hjelp av organisering, hurtig planlegging, hurtig gjennomføring og gode, lokalkjente mannskaper som er forberedt på å rykke ut på kort varsel.

Gode vintertilbud

Nye redningsprodukter fra **Ortovox**
Klargjør beredskapssekken for vinteren,
produktene kan også brukes privat.

- Snøspade i aluminium
- Sondestang 320 cm i aluminium
- Nødbiuvak/ fjellduk for egen sikkerhet

Pris
nettbutikk
899,-
Vanlig butikkpris
1.200,-

Pris
nettbutikk
899,-
Vanlig butikkpris
1.300,-

Pris
nettbutikk
799,-
Vanlig butikkpris
1.100,-

Pris
bukse
nettbutikk
599,-
Vanlig butikkpris
1.199,-

Pris
skjorte
nettbutikk
750,-
Vanlig butikkpris
1.549,-

Tilbud til
lokallag og
medlemmer

Langermet ullskjorte fra
Helly Hansen som tilhører
uniformen, ikke privat bruk

Pris
nettbutikk
499,-
Vanlig butikkpris
874,-

Ekstra varmt undertøy fra
Brynje Arctic med net-
ting innerst og ull utenpå, i
realiteten dobbelt plagg.

Hel dress eller delt sett som
er ypperlig for snøscooter-
oppdrag, kalde båtturer og
under vannredningsdress.

Tynne ullhansker i 80% ull og
slitesterke sokker i 50% ull.

Pris
nettbutikk
135,-
Vanlig butikkpris
269,-

Pris
nettbutikk
150,-
Vanlig butikkpris
299,-

Pris
nettbutikk:
1.499,-
Vanlig butikkpris
2.999,-

Mer informasjon om produktene og bestilling:
www.nettbutikk.folkehjelp.no
Produktene er KUN tilgjengelig for medlemmer og lokallagene
i Norsk Folkehjelp. Registrer deg med ditt medlemsnummer.

Dette er en unik mulighet for lokallagene til å bestille en reiseinstruktør som kommer til dere for å lære opp nye frivillige eller å regodkjenne mannskaper.
Foto: Kenneth Brattli Molund

Reiseinstruktørordningen forlenges

Sentralt Sanitetsutvalg har besluttet at ordningen med reiseinstruktører skal fortsette også i 2022.

TEKST: RUNI PUTTEN

Koronapandemien har ført til et stort etterslep i utdanning av nye mannskaper, samt regodkjenning av eksisterende mannskaper. Derfor fortsetter ordningen med reiseinstruktører i 2022.

Dette er en unik mulighet for lokallagene til å bestille en reiseinstruktør som kommer til dere for å lære opp nye frivillige eller å regodkjenne mannskaper.

Instruktørene står klare

Vi har flere reiseinstruktører som står klare til å bistå lokallagene med opplæring. Utgifter til denne ordningen dekkes sentralt,

så tilbudet er helt gratis for lagene.

Det gis tilbud om følgende helgekurs (fredag ettermiddag til søndag ettermiddag):

- Førstehjelpskurs for mannskaper i Norsk Folkehjelp
- Grunnkurs søk og redning
- Grunnkurs instruksjon
- Laglederkurs

Det må være et reelt behov for at vi skal bruke instruktører fra andre lag til å gjennomføre kurs i lokallaget. Har laget egne instruktører, så skal disse fortrinnsvis benyttes. Dette kan også være en anledning for ferske og uerfarne instruktører i eget lag til å gjennomføre kurs sammen med en erfarne instruktør.

Hva kreves det av dere som lokallag?

- Kurset må selvsagt bekjentgjøres i deres lokalsamfunn. Det kan for eksempel være

invitasjon til medlemmene deres, henge opp plakater på strategiske områder, og så videre

- Lokallagene må stille med egnet lokale for gjennomføring av kurset og utgiftene til dette dekkes av lokallaget
- Hvis lokallaget mangler nødvendig utstyr til gjennomføring av kurset, så må laget skaffe dette til veie. Enten ved å kjøpe det eller låne av et annet lokallag
- Hvis lokallaget vurderer det slik at det skal være felles bespisning og overnatting, så må dette også dekkes av lokallaget

Slik søker du

Her er det ingen grunn til å vente – ta kontakt med kurskontoret: kurs@npaid.org slik at vi kan få sendt en reiseinstruktør deres vei!

Deltakerne på operativ leder-kurset høsten 2021 fikk en innføring i metodene for bratt og glatt redning, og opplæringen fikk gode tilbakemeldinger.
Foto: Ida Kroksæter

Bratt og glatt-prosjektet rulles ut

Under årets fagkonferanse vil 20 av landets lokallag få opplæring i metodene for bratt og glatt redning.

TEKST: VEGARD STANDAHL OLSEN

Lagene får i tillegg en utstyrspakke bestående av nødvendig tau og sikringsutstyr.

Dette markerer en ny tid for vår redningsinnsats hvor vi nå, ved hjelp av taustøtte, kan tilby sikker og effektiv hjelp i komplisert terreng.

Opplæringen under fagkonferansen vil sikre at de 20 lokallagenes representanter kan ta hjem utstyret, lære opp sine mannskaper og være klar for innsats.

Det er også utviklet et metodesett i forbindelse med prosjektet. Her beskrives i detalj hvilke taustøtte-tiltak vi kan gjøre og hvordan dette skal gjøres. Metodesettet er såpass beskrivende at alle mannskaper kan få god innsikt i denne typen redningsarbeid ved å lese seg opp og øve etter denne malen.

Metodesettet og utstyrsoppsettet blir tilgjengelig for samtlige lokallag etter fagkonferansen.

Lokallag som ønsker opplæring bes ta kontakt med prosjektleder Vegard Olsen fra administrasjonen på vegardo@npaid.org.

En jevnt økende oppdragsmengde gjør at redningstjenesten trenger flere frivillige. Så langt i 2022 er det mange som har vist interesse for å bli frivillig. Foto: Ida Kroksæter

Rekrutteringskampanje lokker flere frivillige til redningstjenesten

Frem til over påske jobber hele Norsk Folkehjelp med en større rekrutteringskampanje for å få flere frivillige til redningstjenesten. Kampanjen har allerede gitt resultater.

TEKST: IDA KROKSÆTER

Bakgrunnen for satsingen er at Sentralstyret har vedtatt en større satsing på synlighet i 2022. Året er delt inn i fire temaperioder, hvor førstehjelp og redningstjeneste er først ut. Satsingen innebærer at saniteten vil være hovedfokus i alle Norsk Folkehjelps kanaler (sosiale medier, nettsiden og i me-

diarbeidet vårt) i denne perioden.

Målet er å rekruttere 530 nye medlemmer til Norsk Folkehjelp, og vi søker først og fremst etter frivillige til redningstjenesten. I tillegg ønsker vi å øke kjennskapen til frivilliges betydning for norsk beredskap.

– Vi ser allerede at kampanjen gir resultater, og er i rute til å nå målet om 530 nye medlemmer. Det viktigste for oss som organisasjon er likevel at vi får flest mulig nye frivillige til redningstjenesten. Vi ser at når vi kommuniserer målrettet og bredt, er det mange som melder interesse, sier Jonas Vikran Hagen, fungerende seksjonsleder for førstehjelp og redningstjeneste i Norsk Folkehjelp.

Godt tidspunkt

Kampanjetema er demens og økt selvmordsrisiko.

– Nesten halvparten av aksjonene våre er knyttet til selvmord og demens. Dette er tema som de fleste i samfunnet har et forhold til, og dermed et tema som vi har hatt tro på vil skape engasjement.

Etter to år med pandemi, ser det ut som at dette er et godt tidspunkt å rekruttere frivillige på.

– Det er mange ting som gjør at dette ser ut til å være et godt tidspunkt for en rekrutteringskampanje. Vi er i frivillighetens år, mange har fått med seg serien om redningshundene på NRK og mange ser seg kanskje

Vi ser at når vi kommuniserer målrettet og bredt, er det mange som melder interesse, sier Jonas Vikran Hagen, fungerende seksjonsleder for førstehjelp og redningstjeneste i Norsk Folkehjelp.

om etter noe å gjøre etter to år med pandemi. Målet å fange opp flest mulig av disse, sier Vikran Hagen.

Sentralt organisert aktivitet

For å gjøre det mest mulig lavterskel for lagene å ta imot nye medlemmer, vil det fra sentralt hold arrangeres både møter, kurs og andre arrangementer i løpet av våren. Her er en oversikt over de viktigste tiltakene:

- For å ha et aktivitetstilbud for nye frivillige, arrangeres det et sentralt Teams-møte hvor alle nye medlemmer vil bli invitert. Der vil de få anledning til å bli bedre kjent med oss som organisasjon, stille spørsmål, møte andre frivillige, ansatte i administrasjonen og bli fulgt opp av lokallagskontakter ved behov. Dette møtet holdes torsdag 17. mars klokka 18:00
- Det planlegges også kurs arrangert med reiseinstruktør seks steder i landet, for å starte operativ utdanning av nye mannskaper. Administrasjonen vil ta ansvar for at det vil bli arrangert Nødnett-kurs, førstehjelpskurs for mannskaper og grunnkurs søk og redning i Innlandet,

Oslo, Sør-Øst, Sør-Vest, Midt og Nord

- Vi inviterer til åpen redningstjenestens dag over hele landet 14. april (skjærtorsdag). Da oppfordres alle lokallag til å invitere lokalbefolkningen til åpent hus, hytte eller ha stand i sentrum eller ved utfartsområder, og det vil produseres profileringsmateriell til lagene som ønsker å delta

Hva kan lokallagene gjøre?

- Vær aktiv på sosiale medier og ta bilder av aktiviteten deres
- Planlegg og gjennomfør aktivitet (tenk gjerne lavterskel)
- Planlegg kurs utover våren. Har dere ikke instruktør, søk om reiseinstruktør!
- Hvis dere trenger hjelp til å komme i gang, ta kontakt med regionskontoret og lokallagskontakten. Da vil dere få hjelp og veiledning

Hvordan ta imot nye frivillige?

- Kontakt den som er interessert i å bli frivillig via epost og telefon så raskt som

mulig. Gjør gjerne begge deler

- Inviter til møte/aktivitet/kurs (tenk gjerne lavterskel: en kaffekopp, gjennomgang av utsyr, omvisning på lokalet)
- Få den frivillige til å føle seg velkommen. Det kan være litt skummelt å være ny i en organisasjon man ikke kjenner så godt - pass litt ekstra på de nye!

FAKTA RESSURSSIDE FOR PROFILERING

Det er laget en ressurside for lokallagene med logo, maler, bilder og videoer, der lokallagene enkelt skal finne det de trenger for å profilere seg selv.

Her finner dere også en tidslinje for de viktigste tiltakene i rekrutteringskampanjen: <https://folkehjelp.no/ressurside-for-profilering>

Samsung Knox forenkler oppsett og oppdateringer av nettbrett

Samsung Knox skal standardisere oppsettet på nettbrett og mobiltelefoner som brukes i redningstjenesten.

Peter Harholt er andre nestleder i Sentralt Sanitetsutvalg og beredskapsleder i Norsk Folkehjelp Nesset.

Har du kommentarer, spørsmål eller innspill til spalten, send en epost til SentraltSanitetsutvalg2@npaid.org

Enda et nytt system innføres på våre digitale enheter, og noen der ute tenker kanskje «nei, nei, nei, er noe nytt igjen nå?». Trekk pusten og slapp av, her kommer en forklaring. Dette er ikke så ille som man kan frykte, kanskje heller tvert imot!

Som kjent har Gjensidigestiftelsen vedtatt å støtte den frivillige redningstjenesten med hele 54 millioner kroner. Denne potten har blitt fordelt til forskjellige formål på ulike nivåer (lokalt, regionalt og nasjonalt). Ett av disse formålene er å øke antall nettbrett og eventuelt telefoner til bruk i søk sammen med blant annet kartsystemer. Tildelingen av disse enhetene blir gjort via hvert enkelt FORF-kontaktvalg, basert på et bestemt beløp. Kontaktutvalgene avgjør ved hjelp av innspill fra sine organisasjoner en fordeling av antall brett eller telefoner.

Samsung Knox

I kartleggingsfasen ble det nevnt at Samsung Knox skulle brukes på brettene. Mange, inkludert meg selv var skeptisk til dette og ville helst få levert enhetene uten dette systemet vi ikke helt visste hva var. Men så klart – den beste måten å få kontroll

på dette, var å si ja til å være med å lage oppsettet i det nye systemet.

Kostnader var også en frykt, men Komplet-Bedrift har tatt på seg kostnadene med Samsung Knox-avtalen.

Så, hva innebærer dette i praksis for oss?

Sentral styring på brettene

Når nettbrett har vært rullet ut tidligere, har frivillige hatt lange arbeidsøkter med å sette opp brettene med tilganger, apper, innstillinger, og så videre. Litt av dette blir det denne gangen også, men i så enkel form at dette kan gjøres i lokallagene. Vi har alle sikkert også opplevd å finne nettbrett der ikoner til appene er flyttet på, noen har aktivert kode for å åpne brettet, brettet er logget inn på mannskaper sine private brukere eller andre endringer som ikke skulle vært gjort. Noen depotledere har sikkert også opplevd å sitte utover kveldene for å gå gjennom alle brett for oppdatering eller innstallering av apper.

Det er litt irriterende å stå ute i felt på et søk med et brett som du ikke kjenner igjen

Samsung Knox vil gjøre innstallering og oppdatering av nettbrett mye enkere, samtidig som det vil sikre et felles oppsett for alle mannskaper.
Foto: Ida Kroksæter

menyene på, er det ikke?

På alle de nye enhetene vil Samsung Knox knyttes opp mot en sentral styring av hvordan enhetene skal oppføre seg. Det er svært mange muligheter til å detaljstyre, men man kan også velge å være fullstendig åpen for endring fra brukerne, slik det var før.

Slik blir oppsettet

Vi lander foreløpig på et testoppsett som vil være:

- Et fast oppsett der søksrelaterte standardapplikasjoner automatisk blir lagt til enheten, og de skal ligge på sine faste steder. De fleste standardapplikasjoner som normalt følger med brettet, vil bli tatt bort. Disse har vi som regel aldri bruk for.
- Vi beholder noen Google-apper, som for eksempel Chrome, Maps, Drive (disk på norsk), Gmail, Photo, med mer. I tillegg tar vi med en brukbar QR-kodeleser. Alle de nevnte appene legges på en felles forside (side 1). Det må naturligvis være mulig å ta bilder med enheten, og de må også auto-synkroniseres med Google-kontoen til enheten.

De viktigste appene legges på side 2:

- Caltopo
- FRR varslings
- FRR status og posisjon
- Dropbox

- Eventuelt Lost Person Behavior, dersom vi finner penger til dette. Finner vi andre gode apper, kan de også legges til

FRR sine apper vil kanskje ikke brukes av alle enheter, men enkelte av dem blir for eksempel brukt til vakttelefon. Derfor legges dette til som standard.

Egne tilpasninger

Vi ser litt på hva vi får til å sette som parametere, men det vil ikke være mulig å installere andre apper på egenhånd. Ta heller kontakt angående eventuelle ønsker, så blir det vurdert. Det vi ser som en mulighet, er å tillate at snarveier til nettsider legges som ikoner på brettene. I så fall skal det da kun legges på en egen side for seg selv. Slik vil vi få to faste sider med søksrelaterte apper og andre nyttige apper, og en tredje side der det legges ulike individuelle linker til nettsider og lignende dersom det er nødvendig.

Vi ønsker ikke at det skal være mulig å endre bakgrunnsbilde. Det vil bli et nøytralt bilde som gjør det lett å se ikoner for apper og lignende.

Dette er i alle fall et utgangspunkt for oppsett, og så ser vi an hvordan dette utvikler seg. Alle enheter blir likt satt opp, men vi har mulighet til å sette enkelte enheter i en egen gruppe der det gjøres tilpasninger, legges til spesielle apper eller lignende om det er noen som har slike behov. Blant an-

net kan dette være aktuelt for vakttelefoner.

Det fine er at man enkelt kan endre dette oppsettet på en stor gruppe med enheter på én gang. Dette gjøres fjernstyrt, om en kan si det slik, men et minimum er naturligvis at enheten står påslått for at endringene skal kunne utføres. Det går ikke an å overstyre, starte, stoppe eller gjøre endringer i apper og lignende på enhetene, det er kun oppsettet av hvordan enheten ser ut, innhold, tillatelser til endringer og lignende som kan styres.

Gmail-kontoer beholdes

Det skal visstnok være svært mange muligheter i Samsung Knox. Vi ser etter hvert på flere muligheter, men hovedformålet er at alt skal bli enklere å bruke og vedlikeholde.

Og for å oppsummere for de av oss som er skeptisk til endringer, så er hovedformålet å lage et likt oppsett for alle brettene vi har. De eksisterende brettene vil også kunne legges inn i samme system på sikt. Det krever en resetting av hele brettet, slik at alt av gammel info forsvinner. Eksisterende ordning med en unik Gmail-bruker for hver enhet, beholdes.

International Commission for Alpine Rescue 2021

Day 1: Thursday, 21. October
Time: 17.00 - 21.00 (Central European Time)
Topics: Medical & Terrestrial Commissions

Moderators: Dr. John Ellerton, MEDCOM President
Gebhard Barbisch, TERCOM President

Digital IKAR-kongress 2021

For andre år på rad skulle den årlige kongressen i Den internasjonale fjellredningskommisjonen (IKAR) avholdes i Hellas, men også i år måtte kongressen gjennomføres digitalt på grunn av covid-19.

TEKST: LIVE KUMMEN OG VEGARD STANDAHL OLSEN

Årets tema var «Informasjonsteknologi – nye horisonter i SAR», og dette ble gjenspeilet blant annet i innlegg om aksjonsstøtteverktøy og bruk av droner. Programmet var komprimert til tre kvelder, og er

lagt ut i sin helhet på Vimeo via alpine-rescue.org.

I år ble det også gjennomført digital generalforsamling. Fra denne kan vi nevne at Marie Nordgren fra Sverige ble valgt som visepresident. Hun tar over stafettspinnen etter Dan Halvorsen som har ivaretatt dette vervet i ni år, og viderefører dermed skandinavisk representasjon i IKAR-styret. Det ble også foreslått å etablere en «International Mountain Rescue Day», og detaljene rundt dette vil bli utredet og lagt frem på neste delegatforsamling.

Norsk Folkehjelps IKAR-delegater fulgte konferansen og alle de mest relevante nyhetene vil bli presentert i Fagblad Sanitet.

ENHET FOR REDNINGSTJENESTE OG FØRSTEHJELP

Teamleder

Erlend Aarsæther
934 59 282
erlenda@npaid.org

Rådgiver
kurs og utdanning
Runi Putten
908 54 720
runi@npaid.org

Rådgiver
region sør-øst
Ronny Frantzen
407 22 237
ronnyf@npaid.org

Rådgiver region vest
og sanitetsungdom
Espen Brekke
971 70 468
espenb@npaid.org

Følger du oss i sosiale medier?

Har du noe du vil dele med oss, bruk
hashtaggene **#nfsanitet** og **#kontinuerligtrening**.

Følg oss på Instagram!
@nfsanitet

Lik oss på Facebook!
Norsk Folkehjelp Sanitet

Følg oss på Snapchat!
nfsanitet

Glimt fra lokallagene

Rådgiver region nord
og snøskred
Vegard S. Olsen
992 42 951
vegardo@npaid.org

Rådgiver
sanitetsungdom
Espen Bruun
995 10 666
espen.bruun@npaid.org

Rådgiver region øst
og førstehjelp
Jonas Vikran Hagen
952 65 727
jonasv@npaid.org

Rådgiver
region øst
Ivar Windju
400 20 726
ivar.windju@npaid.org

Kommunikasjons-
rådgiver
Ida Kroksæter
456 14 852
idagr@npaid.org

Rådgiver
e-læring
Aisha Chaudhry
910 00 321
AisCha189@npaid.org

Sentralt

ÅPENT MØTE FOR NYE MEDLEMMER

**Teams,
17. mars**

Her får alle nye medlemmer i Norsk Folkehjelp anledning til å bli bedre kjent med oss som organisasjon, stille spørsmål, møte andre frivillige og ansatte i administrasjonen.

ÅPEN REDNINGS-TJENESTENS DAG

**Hele landet,
14. april**

Denne dagen oppfordres alle lokal-lag til å invitere lokalbefolkningen til åpent hus, hytte eller ha stand i sentrum eller ved utfartsområder. Det vil produseres profileringsmaterieell til lagene som ønsker å delta.

SENTRALE KURS

**Kongsvinger
27. juni-3. juli**

Sommerens faglige og sosiale høydepunkt, og årets eneste mulighet til å bli:

- Førstehjelpsinstruktør
- Søk- og redningsinstruktør
- Operativ leder

SOMMERCAMP FOR SANITETSUNGDOM

**Lysebotn,
2.-10. juli**

Vi gleder oss stort til å igjen samle Sanitetsungdom fra hele landet til et av årets store høydepunkt - sommercamp i Lysebotn!

Foto: Helly Hansen

REDNINGSPODDEN

En podcast av og for mannskaper i Norsk Folkehjelp

Vi gir deg historier og faglige oppdateringer fra en spennende hverdag som frivillig i den norske redningstjenesten.

Abonner i din podcast-app!

Norsk Folkehjelp

www.folkehjelp.no

Fagblad SANITET

Norsk Folkehjelps fagblad om redningstjeneste, førstehjelp og frivillig ambulansetjeneste

www.folkehjelp.no

Mannskaper på skredkurs i Tromsø. Foto: Fredrik Munkvold

Norsk Folkehjelp